

Asia: VN/9109/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi mahdollisuudesta lykätä kirjanpitolain 7 luvun soveltamista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan lykättäväksi kestävyysraportointivelvollisuutta niiden suuryritysten kohdalla, jotka eivät kirjanpitolain nykyisten säännösten perusteella vielä ole olleet velvollisia kestävyysraportointiin. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön kestävyysraportointia koskevat säännökset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta koskien päivämääriä, joista alkaen jäsenvaltioiden on sovellettava tiettyjen yritysten kestävyysraportteja ja asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) on saatettu kestävyysraportoinnin piiriin sijoitustoiminnan osalta kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 4 momentissa olevalla kansallisella erityissäännöksellä. Melan on annettava ensimmäisen kerran kestävyysraportti sijoitustoiminnan osalta koskien tilikautta 2026. Tästä on säädetty kirjanpitolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin 3 kohdassa.

Lakiluonnoksessa esitetään, että kestävyysraportointivelvollisuutta lykättäisiin kahdella vuodella. Säännösluonnos kuuluu seuraavasti "Sen estämättä, mitä säädetään kirjanpitolain muuttamisesta annetun lain (1249/2023) voimaantulosäännöksen 2 momentin 3 kohdassa, kohdan tarkoittamat yritykset ja konsernit saavat laatia toimintakertomuksensa ja konsernitoimintakertomuksensa ilman kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettua kestävyysraporttia ennen 1 päivänä tammikuuta 2028 alkavia tilikausia."

Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälän 2 momentti kohdentuu raportoinnin kolmanteen aaltoon (ks. taulukko s. 6), joka käsittää pörssilistatut pk-yritykset. Ehdotus sallisi tällaisen yrityksen lykkäävän raportoinnin aloittamisen 1.1.2028 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin; raportointi myöhentyisi näin kahdella vuodella siitä, mitä säädettiin alkuperäisessä kestävyysraportointidirektiivissä. Säännös juontuu lykkäysdirektiivin 1.a.ii ja 1.b.ii artiklasta. Tämä momentti jää kuitenkin vaille merkitystä, jos komission ehdotus muutosdirektiiviksi hyväksytään; raportointivelvollisuus ei enää ulottuisi pk-yrityksiin, vaikka ne olisivat pörssilistattuja.

Mela on mainittu taulukossa sivulla 6 kolmanteen aaltoon kuuluvana yrityksenä, jota koskee kestävyysraportointi. Mela käsityksen mukaan raportointivelvollisuuden lykkääminen on tarkoitus koskea myös Melaa. Koska Mela ei varsinaisesti ole yritys, vaan lailla perustettu maatalousyrittäjien ja apurahansaajien sosiaaliturvaa toimeenpaneva eläkelaitos, säännöksen sanamuotoa olisi hyvä tarkentaa esim. siten, että siinä viitattaisiin kirjanpitolain muuttamisesta annetun lain (1249/2023) voimaantulosäännöksen 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin tahoihin, jolloin ko. säännös kattaisi selkeästi kaikki ko. olevassa kohdassa mainitut raportointivelvolliset.

Lakiluonnoksessa on myös todettu seuraavasti "Lykkäytymisen ohella raportointivelvollisten joukko supistuisi. Muutosdirektiiviehdotuksen mukaan raportointivelvollisuus koskee vastaisuudessa vain sellaisia yrityksiä ja konserneja, joiden palveluksessa on kumpanakin kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena yli 1.000 työntekijää ja (i) liikevaihto suurempi kuin 50 miljoonaa euroa, tai (ii) taseen loppusumma suurempi kuin 25 miljoonaa euroa. Nämä liikevaihto- ja tasekriteerit olisivat samat kuin mitä voimassa-olevassa tilinpäätösdirektiivissä säädetään suuryrityksen määrittelemiseksi, mutta työntekijäkriteeri korottuu nelinkertaiseksi nykyiseen verrattuna. "

Tältä osin Mela toteaa, että mikäli komission ehdotus toteutuu edellä kuvatun mukaisena, seuraa tästä se, että kestävyysraportoinnin piirissä olevien joukko supistuu merkittävästi. Käytännössä ehdotettu rajausta tarkoittaisi, ettei raportoinnin piiriin kuuluisi enää Suomessa toimivat työeläkevakuutusyhtiöt. Tällöin ei ole enää tarkoituksenmukaista se, että Mela olisi raportointivelvollisuuden piirissä sijoitustoiminnan osalta. Melan käsityksen mukaan kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 4 momentissa oleva erityissäännös Melan raportointivelvollisuudesta tulisi tällöin kumota.

Backman Heli
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Lilius Sonja
Maatalousyrittäjien eläkelaitos